

САОПШТЕЊЕ

FIRST RELEASE

Молимо кориснике да приликом употребе података обавезно наведу извор
Users are kindly requested to mention the data source

ГОДИНА/ YEAR IX

САРАЈЕВО, 25.04.2019.

БРОЈ/ NUMBER: 3

ЕКОНОМСКЕ СТАТИСТИКЕ

ИНДЕКС ПРОИЗВОЂАЧКИХ ЦИЈЕНА ИНДУСТРИЈЕ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ У МАРТУ 2019. ГОДИНЕ

PRODUCER PRICE INDEX IN BOSNIA AND HERZEGOVINA IN MARCH 2019

Произвођачке цијене индустријских производа (укупно)

У марту 2019. године у поређењу са претходним мјесецом произвођачке цијене индустријских производа за укупну индустрију су забиљежиле пад нивоа цијена за 0,9%, док су у односу на исти мјесец претходне године више за 1,5%.

Произвођачке цијене индустријских производа на домаћем тржишту

У марту 2019. године у поређењу са претходним мјесецом произвођачке цијене индустријских производа на домаћем тржишту су забиљежиле пад за 1,8%, док су у односу на исти мјесец претходне године забиљежиле раст за 1,6%.

Произвођачке цијене индустријских производа на недомаћем тржишту

У марту 2019. године у поређењу са претходним мјесецом произвођачке цијене индустријских производа на недомаћем тржишту су забиљежиле раст нивоа цијена за 0,6%, док је у односу на исти мјесец претходне године забиљежен раст нивоа цијена за 1,1%.

Агрегати ГИГ-а

Произвођачке цијене индустријских производа (укупно)

У марту 2019. године у поређењу са претходним мјесецом произвођачке цијене индустријских производа су Капиталним производима, Трајним и Нетрајним потрошачким добрима за 0,3%, док је пад забиљежен у Енергији за 2,3% те Интермедијарним производима за 0,9%.

Producer prices of industrial products (total)

In March 2019 as compared to previous month, Producer prices of industrial products for total industry recorded a price level decrease by 0,9%, whilst compared to the same month of the previous year they increased by 1,5%.

Industrial producer prices on the domestic market

In March 2019 as compared to a previous month, the producer prices of industrial products recorded an decrease by 1,8%, whilst as compared to the same month of previous year they recorded a increase by 1,6%.

Industrial producer prices on the nondomestic market

In March of 2019 as compared to a previous month, the producer prices of industrial products on nondomestic market, record an increase by 0,6% whilst as compared to the same month of previous year they recorded a price level increase by 1,1%.

MIG aggregates

Producer prices of industrial products (total)

In March 2019 as compared to previous month the producer prices of industrial products increased in Capital products, Consumer durables and Non-durables by 0,3%, whilst the decrease was recorded in Energy by 2,3% and Intermediate products by 0,9%.

У марту 2019.године у поређењу са истим мјесецом претходне године произвођачке цијене више су у Енергији за 6,0%, Капиталним производима за 2,2% те Трајним и Нетрајним производима за 0,2%, док је пад забиљежен у Интермедијарним производима за 0,8%.

Произвођачке цијене индустријских производа на домаћем тржишту

У марту 2019. године у поређењу са претходним мјесецом цијене индустријских производа на домаћем тржишту више су у Нетрајним потрошачким добрима за 0,3%, док је пад забиљежен у Енергији за 2,5% и Интермедијарним добрима за 2,8%.

У марту 2019. године у поређењу са истим мјесецом претходне године, забиљежен је раст цијена у Енергији за 6,0%, Капиталним производима и Нетрајним производима за 0,7%, док је пад забиљежен у Интермедијарним производима за 3,0% те Трајним производима за 0,4%.

Произвођачке цијене индустријских производа на недомаћем тржишту

У марту 2019.године у поређењу са претходним мјесецом произвођачке цијене индустријских производа на недомаћем тржишту више су Енергији за 0,2%, Интермедијарним производима за 0,6%, Капиталним и Трајним производима за 0,4% те Нетрајним производима за 0,5%.

У марту 2019.године у поређењу са истим мјесецом претходне године произвођачке цијене индустријских производа порасле су у Енергији за 6,0%, Интермедијарним производима за 0,7%, Капиталним производима за 2,7% те Трајним производима за 0,4%, док је пад забиљежен у Нетрајним потрошачким добрима за 1,1%.

Индустријска подручја КД-а

Произвођачке цијене индустријских производа (укупно)

У марту 2019. године у поређењу са претходним мјесецом произвођачке цијене индустријских производа су више у Прерађивачкој индустрији за 0,1%, док је пад забиљежен у Производњи електричне енергије за 5,5% те Вађењу руда и камена за 0,7%.

У поређењу са истим мјесецом претходне године раст нивоа цијена је забиљежен у Прерађивачкој индустрији за 1,6% те Производњи електричне енергије за 1,3%, док је пад забиљежен у Вађењу руда и камена за 1,0%.

In March 2019 as compared to the same month of previous year, the price increase was recorded in Energy by 6,0%, Capital goods by 2,2% and Consumer durables and non-durables by 0,2%, whilst the decrease was recorded in Intermediate products by 0,8%.

Industrial producer prices on the domestic market

In March 2019 as compared to the previous month the price increase on domestic market was recorded in Consumer non-durables by 0,3%, whilst the decrease was recorded in Energy by 2,5% and Intermediate products by 2,8%.

In March 2019 as compared to the same month of the previous year, the producer prices increased in groups of Energy by 6,0%, Capital products and Consumer non-durables by 0,7%, whilst the decrease was recorded in Intermediate products by 3,0% and Consumer durables by 0,4%.

Industrial producer prices on the nondomestic market

In March 2019 as compared to previous month the price increased on nondomestic market was recorded in Energy by 0,2%, Intermediate products by 0,6%, Capital and Durable products by 0,4% and Consumer non-durables by 0,5%.

In March 2019 as compared to the same month of the previous year, the prices increased in Energy by 6,0%, Intermediate products by 0,7%, Capital products by 2,7% and Consumer durables by 0,4%, whilst the decrease was recorded in Consumer non-durables by 1,1%.

KD Industrial sections and divisions

Producer prices of industrial products (total)

In March 2019 as compared to previous month the producer prices increased in Manufacturing by 0,1%, whilst the decrease was recorded in Electricity by 5,5% and Mining and quarrying by 0,7%.

In March 2019 as compared to previous month the prices increased in Manufacturing by 1,6% and Electricity by 1,3%, whilst the decrease was recorded by Mining and quarrying by 1,0%.

Произвођачке цијене индустријских производа на домаћем тржишту

У марту 2019. године у поређењу са претходним мјесецом произвођачке цијене индустријских производа су ниже у Вађењу руда и камена за 1,1%, Прерађивачкој индустрији за 0,4% те Производњи електричне енергије за 5,6%.

У поређењу са истим мјесецом претходне године раст цијена је забиљежен у Вађењу руда и камена за 0,2%, Прерађивачкој индустрији за 1,8% и Производњи електричне енергије за 1,2%.

Произвођачке цијене индустријских производа на недомаћем тржишту

У марту 2019. године у поређењу са претходним мјесецом произвођачке цијене индустријских производа су више у Вађењу руда и камена за 1,0%, Прерађивачка индустрија за 0,6% те у Производњи електричне енергије за 2,4%.

У марту 2019. године у односу на исти мјесец претходне године произвођачке цијене су порасле у Прерађивачкој индустрији за 1,4% те Производњи електричне енергије за 19,5%, док је пад забиљежен у Вађењу руда и камена за 8,4%.

Producer prices of industrial products on domestic market

In March 2019 as compared to previous month the producer prices decreased in Mining and quarrying by 1,1%, Manufacturing by 0,4% and Electricity by 5,6%.

In March 2019 as compared to the same month of the previous year, the prices increased in Mining and quarrying by 0,2%, Manufacturing by 1,8% and Electricity by 1,2%.

Producer prices of industrial products on non-domestic market

In March 2019 as compared to previous month the prices of industrial products increased in Mining and quarrying by 1,0%, Manufacturing by 0,6% and Electricity by 2,4%.

In March 2018 as compared to the same month of the previous year the producer prices increased in Manufacturing by 1,4% and Electricity by 19,5%, whilst the decrease was recorded in and Mining and quarrying by 8,4%.

Индекс произвођачких цијена у Босни и Херцеговини у марту 2019. године
Producer Price Index in Bosnia and Herzegovina in March of 2019

Опис према NACE и PRODCOM-у	Домаће тржиште/ <i>domestic market</i>		Недомаће тржиште/ <i>non-domestic market</i>		Укупно тржиште/ <i>total market</i>		Description by NACE and PRODCOM
	III 2019 II2019	III 2019 III2018	III 2019 II2019	III 2019 III2018	III 2019 II2019	III 2019 III2018	
УКУПАН ИНДЕКС	98.2	101.6	100.6	101.1	99.1	101.5	TOTAL INDEX
Енергија	97.5	106.0	100.2	106.0	97.7	106.0	Energy
Интермедијарни производи	97.2	97.0	100.6	100.7	99.1	99.2	Intermediate goods
Капитални производи	100.0	100.7	100.4	102.7	100.3	102.2	Capital goods
Трајни производи за широку употребу	100.0	99.6	100.4	100.4	100.3	100.2	Durable consumer goods
Нетрајни производи за широку употребу	100.3	100.7	100.5	98.9	100.3	100.2	Non-durable consumer goods
Б Вађење руда и камена	98.9	100.2	101.0	91.6	99.3	99.0	B Mining and quarrying
5 Вађење угља и лигнита; вађење тресета	98.6	99.2	100.0	100.3	98.7	99.2	5 Mining of coal and lignite; extraction of peat
7 Вађење руда метала	99.1	102.5	101.4	87.5	100.3	98.8	7 Mining of metal ores
8 Вађење осталих руда и камена	98.7	101.7	100.0	101.3	98.8	101.6	8 Other mining and quarrying
Ц Прерађивачка индустрија	99.6	101.8	100.6	101.4	100.1	101.6	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	100.4	101.3	100.1	97.5	100.3	100.6	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	100.0	101.4	99.8	96.5	100.0	101.1	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	100.0	100.4	100.0	101.7	100.0	100.6	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	99.6	100.4	100.0	99.8	99.9	100.0	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	100.7	97.5	104.0	100.9	102.0	98.8	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и сличних производа	100.1	100.4	99.5	99.2	99.8	99.7	15 Manufacture of leather and similar products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	98.4	106.6	100.0	104.2	99.5	105.0	16 Manufacture of wood and wood products and wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	100.1	102.2	99.7	103.5	99.9	103.2	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штапање и умножавање снимљених записа	100.1	101.2	*	*	100.1	101.2	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинираних нафтних производа	104.4	123.5	100.1	106.6	103.3	118.7	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	99.6	99.9	101.5	112.7	101.0	108.8	20 Manufacture of chemicals and chemical products

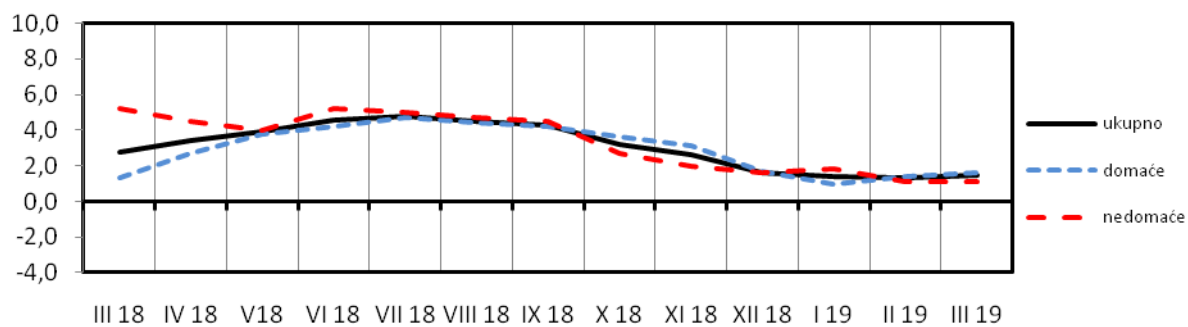
Опис према NACE и PRODCOM-у	Домаће тржиште/ <i>domestic market</i>		Недомаће тржиште/ <i>non- domestic market</i>		Укупно тржиште/ <i>total market</i>		Description by NACE and PRODCOM
	III 2019 II2019	III 2019 III2018	III 2019 II2019	III 2019 III2018	III 2019 II2019	III 2019 III2018	
21 Производња основних	102.5	99.8	103.1	103.6	102.8	101.7	2 Manufacture of
22 Производња	100.0	100.2	99.7	100.9	99.9	100.5	2 Manufacture of rubber and
производа од гуме и пластичних маса							2 plastic products
23 Производња осталих	99.4	102.8	99.3	99.6	99.4	102.4	2 Manufacture of other non-
неметалних							3 metallic mineral products
минералних							
производа							
24 Производња базних	90.6	85.3	101.4	99.0	97.3	93.7	2 Manufacture of basic
метала							4 metals
25 Производња	99.8	98.7	101.9	100.8	101.2	100.0	2 Manufacture of fabricated
производа од метала.							5 metal products. except
осим машина и опреме							machinery and equipment
26 Производња рачунара	100.0	99.5	100.0	100.0	100.0	99.6	2 Manufacture of computers.
те електроничких и							6 electronic and optical
оптичких производа							instruments
27 Производња	94.6	87.3	97.7	92.2	97.0	91.3	2 Manufacture of electrical
електричне опреме							7 equipment
28 Производња	99.9	99.9	98.9	100.3	99.1	100.2	2 Manufacture of electrical
електричних машина							8 machinery and apparatus
и апарата д.н.к.							n.e.c.
29 Производња моторних	100.0	100.5	100.0	104.1	100.0	104.1	2 Manufacture of motor
возила. приколица и							9 vehicles. trailers and semi-
полуприколица							trailers
30 Производња осталих	100.0	100.0	*	*	100.0	100.0	3 Manufacture of other
саобраћајних							0 transport equipment
средстава							
31 Производња	100.1	99.7	100.0	99.8	100.0	99.8	3 Manufacture of furniture
намјештаја							1
32 Остала прерађивачка	100.2	101.5	99.7	103.8	99.8	103.1	3 Manufacturing n.e.c.
индустрија д.н.к							2
33 Поправак и	100.3	101.1	*	*	100.0	101.1	3 Repair and installation of
инсталирање машина							3 machines and equipment
и опреме							
D Производња и	94.4	101.2	102.4	119.5	94.5	101.3	D Electricity.gas. steam and
снабдијевање							hot water supply
електричном							
енергијом, гасом и							
топлом водом							
35 Производња и	94.4	101.2	102.4	119.5	94.5	101.3	3 Electricity.gas. steam and
снабдијевање							5 hot water supply

*д.н.к./n.e.c.-другдје не класификованих – not elsewhere classified

Мјесечни индекси произвођачких цијена индустрије на недомаћем тржишту
Monthly Producer Price Index in Bosnia and Herzegovina, non-domestic market

Година	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Просјек 2015 = 100/Average 2015=100												
2016.	96.8	95.8	95.3	95.2	95.8	97.2	96.8	96.0	95.8	95.8	95.8	96.8
2017.	98.0	99.5	99.9	100.2	100.8	100.5	100.6	100.9	101.4	102.3	103.0	103.2
2018.	103.7	104.6	105.1	104.7	104.8	105.7	105.6	105.6	106.0	105.1	105.1	104.8
2019.	105.6	105.7	106.3									
Претходни мјесец = 100/Previous month=100												
2016.	99.4	99.0	99.5	99.9	100.6	101.5	99.6	99.2	99.8	100.0	100.0	101.0
2017.	101.2	101.5	100.4	100.3	100.6	99.7	100.1	100.3	100.5	100.9	100.7	100.2
2018.	100.5	100.9	100.5	99.6	100.9	100.1	99.9	100.0	100.4	99.2	100.0	99.7
2019.	105.6	100.1	100.6									
Исти мјесец претходне године = 100/Same month of the previous year=100												
2016.	96.6	94.9	94.5	94.4	94.3	96.0	95.7	95.8	96.8	97.1	98.0	99.4
2017.	101.2	103.9	104.8	105.3	105.2	103.4	103.9	105.1	105.8	106.8	107.5	106.6
2018.	105.8	105.1	105.2	104.5	105.2	104.0	105.0	104.7	104.5	102.7	102.0	101.6
2019.	101.8	101.1	101.1									
Децембар претходне године = 100/December of previous year=10105.80												
2016.	99.4	98.4	97.8	97.7	98.4	99.8	99.4	98.6	98.4	98.4	98.4	99.4
2017.	101.2	102.8	103.2	103.5	104.1	103.8	103.9	104.2	104.8	105.7	107.2	106.6
2018.	100.5	101.4	101.8	101.5	101.6	102.4	102.3	102.3	102.7	101.8	101.8	101.6
2019.	100.8	100.5	101.4									

**Годишње стопе промјена цијена произвођача у БиХ
по типу тржишта- март 2018.- март 2019.**

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниција индекса произвођачких цијена

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који представља мјеру промјена цијена производа које индустријска предузећа производе и продају на домаћем и недомаћем тржишту.

Намјена

Првенствена намјена Индекса цијена произвођача индустријских производа је да служи као индикатор опште инфлације. Затим служи и као индикатор макроекономских перформанси, ескалатор за прилагођавање цијена у дугорочним уговорима, дефлатор номиналних вриједности оутпута или међуфазне потрошње у оствареном обиму производње и дефлатор за номиналне вриједности капиталних трошкова у националним рачунима. Важан је алат при креирању и вођењу монетарних и фискалних политика, као и за доношење информисаних економских одлука у приватном сектору.

Индекс цијена произвођача индустријских производа у Босни и Херцеговини

Индекс цијена произвођача у Босни и Херцеговини се израчунава на основу репрезентативне листе производа и њихових произвођача коју чине око 570 производних субјекта. Сваког мјесеца се прикупља око 4255 цијене директно од самих произвођача путем јединственог обрасца који је настао као резултат сарадње са италијанским партнерима.

Обухват индекса

Основни критеријум при одабиру производа и услуга који ће се мјесечно посматрати је био критеријум произвођача и производа са највећом реализацијом на тржишту, а према подацима добијеним путем годишњег истраживања о индустрији (ИНД-21). Сами произвођачи и производи су одабрани од стране ентитетских Завода за статистику док су појединачне ставке унутар тих производа одабране од стране самих произвођачких предузећа.

Снимање цијена

Продајна цијена произвођача индустријских производа на домаћем тржишту је цијена по којој произвођач продаје своје производе редовним купцима на домаћем тржишту у највећим количинама, франко утоварено на вагон (камион) у мјесту произвођача. У ту цијену улазе регреси уколико их произвођач остварује, а искључују се трговачки рабати и попусти које продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

NOTES ON METHODOLOGY

Definition of producer price index

Producer price index is a short-term statistical indicator that represents the measurement of change of prices of industrial products produced and sold by enterprises on domestic and non-domestic market.

Purpose

This statistical indicator serves as the measure of inflation. It can also serve as the indicator of economical performances, escalator in long-term contracts, deflator for output values, intermediate consumption, and capital consumption in National Accounts and as an important tool in creating monetary and fiscal policies.

Producer price index in Bosnia and Herzegovina

PPI in Bosnia and Herzegovina is calculated based on the representative list of products and its producers making a sample of cca.570 producers. Each month 4255 prices are collected directly from producers through the unique questionnaire created in cooperation with Italian experts.

Coverage

The main criterion for selecting the sample of enterprises, products and services that are surveyed was the volume of production and selling on the domestic market got from the Annual survey on Industrial production (IND-21). Entities institutes of statistics have created the sample of enterprises and products and the enterprises themselves have chosen the items to be priced.

Prices collection

The price that is to be collected each month on the domestic market represents a price for which producer sells his products to the regular customers on the domestic market at maximum volume, franco loaded into a wagon (truck) at the producers location. It includes reimbursements if applicable, and it excludes commercial rebates, discounts, VAT and excises.

Цијена произвођача производа за страном тржиште је цијена на националној граници- FOB (free on board), што значи да продавац плаћа пријевоз робе до луке испоруке и трошкове утовара, а купац плаћа превоз, осигурање, трошкове истовара те превоз од одредишне луке до крајњег мјеста коришћења. Поменута цијена искључује ПДВ и сличне порезе директно везане за промет као и све таксе и намете на производе и услуге које предузећа плаћају док се евентуално примљене субвенције на производе додају.

Све цијене се прикупљају мјесечно у периоду прикупљања од 21. прошлог мјесеца до 20. текућег мјесеца. Образац се доставља произвођачким предузећима који га попуњеног достављају у централе Ентитетских завода за статистику које врше обраду података те израчунате индексе достављају Агенцији за статистику БиХ ради њихова агрегирања за ниво Босне и Херцеговине.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на домаћем тржишту. За ово истраживање примјењују се пондери се базирају на подацима Годишњег извјештаја индустрије (ИНД-а 21) из 2015. године док се на нивоу државе на релативном учешћу појединачног ентитета у укупној производњи из 2015. године. Сваке године се пондери коригирају кретањем цијена из претходне године.

Класификација

Класификација индустријских производа се базира на Номенклатури индустријских производа БиХ 2010. засноване на ПРОДЦОМ листи 2010.

Агрегирање

При израчунавању индекса произвођачких цијена прво се израчунавају елементарни индекси на нивоу производа који представљају омјер цијене из текућег периода и базне цијене (цијене из децембра претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина. Из елементарних индекса се рачунају агрегатни индекси класа, подручја, подподручја и укупан индекс коришћењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

The producer price for non-domestic market is a price on a national border- FOB (free on board), which means that a seller pays the transport to the port, deliverance, loading costs and a buyer pays costs of transport, assurance, unloading and transport to it's final destination.

This price exclude VAT and similar taxes directly affecting turnover and all taxes and fees on products and services that enterprises pay. The subventions received are added.

All the data should be submitted to the Entities institutes each month for the period from 21th of the previous to the 20th of current month. The Entities Institutes completes the data entry process and calculates the PPI for the level of Entity and forward the indices to the Agency for statistics of B&H that calculates the index for the state level.

Weights

Weights applied for the calculation of producer price index represent the relative share of selected products in the total value of sales of industrial products on the domestic market. Weights are based on the results of the Annual Survey on Industrial production (IND-21) for the year 2015, but for the state level the weights are based on the relative share of each Entity in the total production also from the year 2015. Each year the weights are price updated.

Classification

Classification of industrial products is based on the Nomenclature of Industrial Products in B&H 2010 based on the PRODCOM List 2010.

Aggregation

The first step in calculation of PPI is the calculation of elementary indices at the level of each products, that is the ratio between the current month price and the base price (from December of the previous year). After that the simple geometric mean is applied. The second step is the calculation of the indices of higher aggregates such as classes, divisions, subsections, sections and overall index using the Laspyeres's formula for the weighted arithmetic mean.

Издаје и штампа Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон/Phone: +387 (33) 911 911 · Телефакс/Telefax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта/E-mail : bhas@bhas.gov.ba · Интернетска страница/Web site: <http://www.bhas.gov.ba>

Одговара директор: Велимир Јукић
Person responsible: Velimir Jukić, Director

Саопштење приредили: Рубина Лигата и Горчин Стојановић
Prepared by: Рубина Лигата и Горчин Стојановић

Подаци из овог саопштења објављују се и на интернету.
First Release data are also published on the Internet
